

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

«_____» _____ 20__ р.

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітньо-кваліфікаційного
рівня магістра

зі спеціальності 8.03050801 “Фінанси і кредит” за програмою:

«Фінансовий менеджмент»

за темою:

«БАНКІВСЬКА КРИЗА В УКРАЇНІ: ПРИЧИНИ,
НАСЛІДКИ ТА ШЛЯХИ ВИХОДУ»

Виконавець:

студент ЦЗФН _____

(факультет)

Старжевська О.О.

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

К.е.н., ст.викладач _____

(науковий ступінь, вчене звання)

Астахова Н.І.

(прізвище, ім'я та по батькові) /підпис/

Одеса 2015

АНОТАЦІЯ

Старжевська О.О. «Банківська криза в Україні: причини, наслідки та шляхи виходу»

дипломна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
магістра за магістерською програмою „Фінансовий менеджмент”

Одеський національний економічний університет

м. Одеса, 2015 рік

Дипломна робота складається з трьох розділів.

У роботі розглядаються теоретичні основи банківської кризи в Україні, причини, наслідки та шляхи виходу. Зроблено аналіз фінансового стану, структури балансу державного та комерційного банків, з'ясовано взаємозв'язки процесів в сфері банківської, економічної, політичної та соціальної системи.

Пропонуються основні напрями виходу з банківської кризи, визначені причини виникнення кризи та призведені наслідки в ситуації країни. Розглянуті основні показники фінансового стану державного та комерційного банків, динаміка структури активів та пасивів балансу. Зроблено висновки щодо негативних тенденцій. Виявлено рішення для покращення фінансового стану та оздоровлення діяльності банків.

Ключові слова: банківська система, грошово-кредитна політика, монетарна політика, фінансовий стан.

ЗМІСТ

		стр.
ВСТУП		3
РОЗДІЛ 1.	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ БАНКІВСЬКОЇ КРИЗИ В УКРАЇНІ, ЇЇ СУТНІСТЬ ТА НАСЛІДКИ	6
1.1.	Сутність та ознаки банківської кризи	6
1.2.	Основні чинники та причини виникнення банківських криз	14
1.3.	Передумови та причини виникнення банківської кризи в Україні	20
РОЗДІЛ 2.	ДОСЛІДЖЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКІВ УКРАЇНИ У КРИЗОВИЙ ПЕРІОД	30
2.1.	Аналіз діяльності банківського сектору	30
2.2.	Аналіз активних операцій банківської системи України	43
2.3.	Аналіз пасивних операцій банківського сектору України	56
РОЗДІЛ 3.	ЗАХОДИ ЩОДО ШЛЯХІВ ПОДОЛАННЯ БАНКІВСЬКОЇ КРИЗИ	65
3.1.	Наслідки банківської кризи	65
3.2.	Шляхи та рекомендації щодо виходу з банківської кризи в Україні	79
ВИСНОВКИ		82
СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ		84
ДОДАТКИ		102

За роки незалежності України паралельно зі змінами, що відбуваються в економіці країни, у банківській галузі теж відчутно змінилися засади роботи й цілі, що постають перед керівництвом банків. На сучасному етапі історії України відбулися зміни, які суттєво позначилися на не тільки банківській системі, а й у всіх галузях країни.

Актуальність теми визначається тим, що у 2014 році Україна пережила безпрецедентне поєднання політичної, фінансово-економічної та банківської криз. Конфлікт на сході України разом із накопиченими у попередні роки макроекономічними дисбалансами зруйнували макрофінансову стабільність держави. Важливість аналізу кризи банківської системи витікає не лише з особливостей функціонування банківської системи, а й з її значимості як для економіки та фінансової системи держави загалом, так і безпосередньо для кожного її суб'єкта. Тому гостро стоїть питання, по-перше, якісної діагностики банківської системи, передбачення ймовірних криз та мінімізації їх негативних наслідків для кожного суб'єкта економічних відносин, для гарантування економічної безпеки країни, по-друге, визначення ролі державних органів в цьому процесі, зважаючи на значний рівень державного регулювання банківської системи. Неможливо передбачити або спрогнозувати кризу банківської системи, визначити необхідний інструментарій і розробити будь-яку антикризову програму без якісного детального дослідження природи та сутності кризи, її характеристик, особливостей проявів та параметрів.

Різноманітні за наслідками та формами прояву банківські кризи супроводжують ринкову економіку впродовж усього історичного періоду її існування та іманентно притаманні їй. Однак донині не знайдено універсального методу запобігання банківським кризам, і, незважаючи на наявність складних систем банківського контролю та нагляду, вони продовжують розгортатися у національних економіках світових держав. Водночас, в умовах посилення глобалізаційних процесів у світовій економіці, кризові явища у банківській сфері, взаємодіючи з іншими чинниками нестабільності ринкових економік,

призводять не лише до фінансових потрясінь в окремих державах, але й можуть порушити стабільне функціонування міжнародних грошово-кредитних систем та спровокувати початок світових фінансових криз. Тому необхідність у дослідженнях причинно-наслідкових зв'язків, які викликають появу банківських криз, а також їх форм і видів, що є характерними для сучасного стану розвитку світової економіки, залишається достатньо гострою. Очевидно також, що комплексне вивчення чинників, що створюють передумови наростання негативних тенденцій у банківському секторі, з'ясування та вивчення безпосередніх причин сучасних банківських криз, форм їх прояву, наслідків та історичного досвіду подолання, є необхідним для розробки адекватних програм антикризового регулювання банківської діяльності.

Найбільш вагомий вклад в теорію банківських криз внесли зарубіжні науковці, такі як: Бергер С., Дзьобек С., Дуттагупта Р., Деміргук-Кунт А., Дибвиг П., Джуччі Р., Енглунд П., Кірхнер Р., Пазарбазіоглу С., Камінські Г., Ліндгрєн С.-Дж., Мішкін Ф., Рейнхарт С., Рід А., Торнелл А., Херреро Г. та інші. Серед вітчизняних вчених перші ґрунтовні дослідження проблеми фінансових криз були проведені Є. С. Варгою та М. І. Туган-Барановським. Починаючи з кінця минулого століття вивчення причин виникнення криз у кредитно-фінансовому секторі стало об'єктом пильної уваги сучасних дослідників: А. В. Анікіна, М. Ю. Бортника, А. К. Грязнової, І. Ковзанадзе, К. А. Кірсанова, І. В. Ларіонової, В. М. Новікова, А. С. Попової, А. В. Рикової, Н. І. Тютюника, В. М. Федоренка та ін. Специфіка фінансової та банківської кризи 2008-2009 р. спричинила нову хвилю наукових публікацій з окресленої тематики, авторами яких є: О. І. Барановський, П. Ю. Буряк, В. Геєць, П. І. Гайдуцький, У. Я. Грудзевич, О. В. Дзюблюк, Я. А. Жаліло, В. В. Коваленко, М. А. Козоріз, Б. Л. Луців, Ю. В. Макогон, С. В. Міщенко, В. К. Паливода, Ю. М. Пахомов, Т. С. Смовженко, А. В. Сомик, І. З. Сторонянська, Н. М. Шелудько та ін.

Об'єктом дослідження виступають процеси виникнення банківської кризи в Україні.

Предметом дослідження є фінансові характеристики діяльності банківського сектору України у період початку та розвитку наслідків банківської кризи.

Метою написання дипломної роботи є визначення банківської кризи, її особливостей і характеристик, виділення причини її виникнення, дослідити фінансовий стан банківського сектору України у період кризових явищ.

Досягнення поставленої мети відбувалося за допомогою вирішення таких завдань:

- вивчення теоретичних основ кризових явищ у банківській системі України;
- визначення поняття банківської кризи, з'ясувати її сутність;
- проведення аналізу та діагностики банківського сектору України у період кризи;
- провести аналіз проявів сучасної банківської кризи в Україні.

У процесі дослідження використано методи: логічного узагальнення і наукової абстракції; методи моделювання і прогнозування; метод експертних оцінок; методи факторного аналізу; економіко-статистичні та графічні.

Інформаційну базу дослідження становлять Закони України, офіційні статистичні матеріали, наукові праці вітчизняних і закордонних вчених, матеріали науково-практичних конференції та статистичні матеріали щодо діяльності банківського сектору України.

ВИСНОВКИ

З вищевикладеного можна зробити висновок, що банківська система переживає найтяжчі часи в своїй історії. Попередні економочні кризи в Україні не супроводжувалися військовими діями та втратами територій країни. Знаходилися шляхи подолання криз, але сьогодення викликає всю країну на нові випробування.

Банківська система України, по суті, є апогеєм економічної, політичної та соціальної ситуації в країні. Тому покращення стану та виведення її з глибокої кризи, є дуже важливим завданням уряду. Сьогодні залишилась невелика кількість об'єктів, людей, які не користуються послугами банків. Повернення довіри населення, бізнесу до банківської системи є повільним та важким процесом.

Бізнес користується послугами банків виключно для ведення своєї господарської діяльності. Адже за вимогами законодавства інші шляхи заборонені. Але це краще, хоча, з іншого боку, мова не йде про вкладення своїх прибутків на рахунки в банки, участь в фондових біржах з приводу купівлі цінних паперів, отримання кредитів та інші послуги банківської системи. Бізнес дуже добре та швидко відкладає свої прибутки в офшорних зонах, чим наносить непоправної шкоди економіці країни в цілому.

Ні для кого не секрет, що бізнес є тим потужним двигуном розвитку банківської діяльності. В гонці за прибутками, фінансисти банків забувають, в якій ситуації опинився бізнес сьогодні. Важлива взаємовигідна робота між бізнесом та банком.

Також треба пам'ятати про нечесність та непорядність самих директорів і засновників банків. Адже в останній час ми спостерігаємо збанкрутілі банки, які проводили санаційну процедуру, отримували рефінансування від Національного банку України, вищий адміністративний уряд якого збігали за кордон з рефінансованими грошима, які були направлені на виплати за зобов'язаннями, не виконуючи обов'язки перед

клієнами банку, наносячи ще більші втрати економіці країни.

За цим простежується ясна закономірність: можливо, маючи якісь тісні зв'язки з правлінням Нацбанку України, домовляються за винагороду отримати рефінансування та втекти подальші.

Сьогоднішня ситуація в Україні говорить про вигідність такого положення для окремих осіб. Збільшився продаж зброї, хаос, в якому не помічають злочинні діяння правлячої еліти, лобізм олігархів та виконання їх замовлень зі створення законів, знецінення моральних, етичних та культурних цінностей.

Перехідний етап в економіці країни є унікальним тим, що це тимчасовий етап, який триває недовго для подальшого ривку та розвитку країни. Але з початку створення незалежної України, перехідний етап економіки досить триває і це не є позитивною тенденцією. Важливо зрозуміти, що банківська криза є системною. Вона не існує самі по собі – це відгук цілого ряду занепадів в усіх сферах життєдіяльності країни.

Так довго очікувані та бажані реформи мають бути впроваджені негайно в життя країни. Уряд, населення, бізнес повинен зрозуміти, що продовжувати грабувати країну, збагачуватись на чужій біді, не прагнути знайти шляхи подолання кризи – це шлях в нікуди.

Банківська криза – це яскравий приклад, з якого можна почати шлях становлення нових ідей, законів, кодексів, реформ, які могли б адаптовані до вимог сучасного бізнесу, залучення інвесторів, стати привабливою для іноземних інвестицій.

Проведений аналіз свідчить про те, що стан банківської системи, її стабільність та ефективність діяльності в значній, якщо не в переважній, мірі залежить від стану економіки, в першу чергу на належній збалансованості її реального сектору і державних фінансів. А тому подолання сучасної банківської кризи вимагає глибокого реформування всієї економіки, проведення таких реформ, які дали б можливість у прийнятній перспективі стабілізувати і збалансувати основні складові економічної системи країни.

Список використаних джерел

1. Закон України «Про банки і банківську діяльність». Режим доступу:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
2. Альошина Л. Є. Проблеми корпоративного управління в сучасних умовах трансформації економіки / Альошина Л. Є., Петик Л. О. // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Ринкова трансформація України: проблеми та перспективи : [зб. наук. пр.]. – Львів: ІРД НАН України, 2004. – С. 417-423.
3. Амосова Н. А. Глобализация и системные банковские кризисы / Амосова Н. А. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.bankir.ru/publication/market/1378366>
4. Аналіз ефективності діяльності банку (на прикладі ВАТ «СБЕРБАНК» Росії). Режим доступу:
<http://www.scienceforum.ru/2013/21/2670>
5. Андрюшин С. Денежно-кредитная политика и глобальный финансовый кризис: вопросы методологии и уроки для России / Андрюшин С., Бурлачков В. // Вопросы экономики. – 2008. – № 11. – С. 102–109.
6. Аникин А. В. История финансовых потрясений: от Джона Ло до Сергея Кириенко. – М.: ЗАО «Олимп-Бизнес», 2000. – 378 с.
7. Антикризова програма Вірменії на 2009 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.gov.am>
8. Антикризова програма «Прагматичний вибір» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.yekhanurov.info>
9. Асоціація українських банків. Режим доступу:
<http://aub.org.ua/>
10. Банковские системы в реформирующихся экономиках. Россия в контексте зарубежного опыта. – СПб: ДБ, 2001. – 747 с.

11. Барановський О. Антикризіві заходи урядів і центральних банків зарубіжних країн / Олександр Барановський // Вісник НБУ. – 2009. – № 4. – С. 8–19.

12. Барановський О. І. Предтечі фінансових криз / Барановський О. І. // Фінанси України. – 2009. – № 3. – С. 3–22.

13. Барановський О. І. Сутність і різновиди фінансових криз / Барановський О. І. // Фінанси України. – 2009. – № 5. – С. 3–20.

14. Бахолдин А. А. Финансовая стабильность, денежно-кредитная политика и банковские риски / А. А. Бахолдин // Финансы и кредит. – 2007. – № 5(245). – С. 59–61.

15. Блащук-Дев'яткіна Н. З. Процеси капіталізації банківської системи України в умовах євроінтеграції / Н. З. Блащук-Дев'яткіна, Л. О. Петик // Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету. – 2010. – № 2. – С. 133–135.

16. Блащук-Дев'яткіна Н. З. Управління активами в умовах банківської кризи / Н. З. Блащук-Дев'яткіна, Л. О. Петик // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. Вип. 18. Ч. II. – Кіровоград: КНТУ, 2010. – С. 49–54.

17. Бобров Є. А. Аналіз причин виникнення світової фінансової кризи та її вплив на економіку України / Є. А. Бобров // Фінанси України. – 2008. – № 12. – С. 33–43.

18. Богомолів О. Т. Мировая экономика в век глобализации: учебник / О. Т. Богомолів. – М.: ЗАО «Изд-во «Экономика», 2007. – 359 с.

19. Борисов Б. Универсальный банк как универсальное зло (как нам реорганизовать банковскую систему) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

http://www.zvezda.ru/prn_785.htm

20. Бортник М. Ю. Денежное обращение и кредит капиталистических стран: учеб. пособ. для эконом. вузов и фак. – М.: Финансы, 1967. – 346 с.

21. Буряк П. Ю. Глобалізаційні процеси змін у фінансово-банківській системі / Буряк П. Ю, Петик Л. О. // Экономические инновации. Вып. 31: Инновационные технологии мониторинга и регулирования поведением экономических систем : [сб. науч. работ]. – Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2007. – С. 38–44.

22. Буряк П. Ю. Сучасні тенденції розвитку світової фінансово-банківської системи / П. Ю. Буряк, Л. О. Петик // Матеріали міжнародної науково-практичної конференції 17-18 травня 2007 р. «Інноваційні технології в науці, підготовці та перепідготовці фахівців». – Одеса: Інститут фінансів УДУЕФ, 2007. – С. 3–5.

23. Вахненко Т. П. Фінансова криза в Україні: фактори, механізми дії, заходи подолання / Т. П. Вахненко // Фінанси України. – 2008. – № 10. – С. 33–43.

24. Веллінк Н. Фундаментальне реформування регулятивного механізму для банків. Матеріали виступу Голови Базельського комітету з банківського нагляду на конференції Ради фінансової стабільності в ПРК, Сеул, 3 вересня 2010 р. // Фінансовий ринок України. – 2010. – № 9(83). – С. 9–11.

25. Версаль Н. І. Особливості формування банками ресурсів із використанням боргових цінних паперів в умовах фінансової кризи / Версаль Н. І., Кирій В. П. // Фінанси України. – 2009. – № 10. – С. 71–85.

26. Гальчинський А. Світова грошова криза: витоки, логіка трансформацій // Дзеркало тижня. – 2008. – № 42. – 8 листопада – С. 8.

27. Геєць В. Формування і розвиток фінансової кризи 2008–2009 рр. в Україні. / В. Геєць // Економіка України. – 2010. – № 4. – С. 5–15.

28. Гильфердинг Р. Финансовый капитал. – М.: Изд-во социально-экономической литературы, 1949. – 416 с.

29. Горюнова Н. П. Финансовые кризисы на развивающихся рынках / Горюнова Н. П., Минакир П. А. – М.: Наука, 2006. – 213 с.

30. Гриценко А. Глобальна криза як форма сучасної фінансово-економічної динаміки / А. Гриценко // Економіка України. – 2010. – № 4. – С. 37–46.
31. Гриценко А. Концептуальні засади переходу до нової парадигми монетарної політики / Гриценко А. // Економіка України. – 2009. – № 2. – С. 35–36.
32. Данилишин Б. Економіка України: розвиток в умовах фінансової нестабільності / Б. Данилишин // Новий економіст України. – 2008. – № 1. – С. 14–18.
33. Д. О. Гетманцев, Н. Г. Шукліна Банківське право України Навчальний посібник Київ Центр учбової літератури 2007. Режим доступу:
http://www.ebk.net.ua/Book/law/getmantsev_bpu/part2/201.htm
34. Деньги, кредит, банки / Е. Ф. Жуков, Л. М. Максимова и др. ; под. ред. Е. Ф. Жукова. – М.: ЮНИТИ, 1999. – 623 с.
35. Деякі питання участі держави у капіталізації банків : постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.2009 р. № 148 [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=148-2009-%EF>
36. Джуччі Р. Заходи щодо порятунку банків: міжнародний досвід і висновки для України / Джуччі Р., Кірхнер Р. – Берлін, Київ: Gertman Alvisory Group, 2008. – 128 с.
37. Дзюблюк О. В. Фінансова стійкість банків як основа ефективного функціонування кредитної системи : монографія / Дзюблюк Олександр Валерійович, Михайлюк Роксолана Володимирівна [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://www.library.tane.edu.ua/files/EVD/finansova_stiyk_bankiv_dzublyck.pdf
38. Дзюблюк О. В. Організація управління фінансовою стійкістю банку в ринкових умовах : монографія / О. В. Дзюблюк, Ю. І. Лернер, В. М. Кочетков. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2003. – 300 с.

39. Динаміка зростання та ризику нестабільності економіки України в 2008 р. / Жаліло Я. А., Бабанін А. С., Белінська Я. В. та ін. – К.: НІСД, 2008. – 108 с.
40. Динкевич А. И. Восточная и Юго-Восточная Азия: финансово-экономический кризис и его последствия / Динкевич А. И., Игнацкая А. М. // Деньги и кредит. – 1999. – № 3. – С. 58–69.
41. Долан Э. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Э. Дж. Долан, К. Д. Кэмпбэлл, Р. Дж. Кэмпбэлл; пер. с англ. – М. : Профико, 1991. – 986 с.
42. Економіка України на шляху від депресії до зростання: джерела, важелі, інструменти / [Я. А. Жаліло, Д. С. Покришка, Я. В. Белінська та ін.] – К. : НІСД, 2010. – 96 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua>
43. Економічна криза в Україні: виміри, ризику, перспективи / [Жаліло Я. А., Бабанін О. С., Белінська Я. В. та ін.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/book/vidannya/kpysa2009.htm#_Toc224631471
44. Еркес О. Європейський досвід реструктуризації та відновлення платоспроможності проблемних банків / О. Еркес // Фінансовий ринок України. – 2010. – № 10(84) . – С. 29–31.
45. Загородній А. Р. Фінансовий словник / А. Р. Загородній, Р. Л. Вознюк, Т. С. Смовженко. – 2-е вид., випр. та доп. – Львів : Центр Європи, 1997. – 576 с.
46. Задорожна З. Г. Організаційно-економічні основи інтеграційних процесів у фінансово-кредитній сфері / Задорожна З. Г., Петик Л. О. // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграції», 19-20 жовтня 2007 р. – Львів: ЛДФА, 2007. – С. 213–214.

47. Зарицька І. Передумови та особливості прояву сучасної світової банківської кризи / Ірина Зарицька // Вісник НБУ. – 2009. – № 6(160). – С. 20–29.

48. Зевин Л. З. Индикаторы уязвимости к кризису финансово-банковской системы стран с «нарождающимся рынком» : Материалы ситуационного анализа РАН РФ «Макроэкономическая и финансовая политика в кризисных ситуациях: мировой опыт и российская действительность» / Л. З. Зевин, Н. А. Вяткина, Н. П. Стрепетова. – М.: АОЗТ «Эпикон», 1999. – 234 с.

49. Кабанов В. Г. Реформування фінансової системи України у контексті економічної кризи / Кабанов В. Г. // Економіка і прогнозування. – 2009. – № 4. – С. 68–75.

50. Кириченко О. А. Економічна безпека банківської системи України в умовах глобальної фінансової кризи / О. А. Кириченко, С. В. Мелесик // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 8(98). – С. 223–232.

51. Ключко Л. А. Забезпечення фінансової стабільності банків в умовах фінансової кризи / Л. А. Ключко // Актуальні проблеми економіки. – 2010. – № 10(100). – С. 97–105.

52. Ковалева А. А. Банковские кризисы на современном этапе: дис. ... канд. экон. наук: 08.00.10. – М. : РГБ, 2005 [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://diss.rsl.ru/diss/05/0673/050673047/pdf>

53. Ковалев В. В. Система предупреждения валютного и финансового кризисов в условиях глобализирующейся экономики: автореф. дис. на соискание ученой степени канд. экон. наук : спец. 08.00.14 «Мировая экономика» / В. В. Ковалев. – М., 2007. – 23 с.

54. Коваленко В. В. Банківська криза та інструменти антикризового управління / В. В. Коваленко, О. Г. Коренєва, О. В. Крухмаль // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 2 (92). – С. 144–150.

55. Коваленко В. В. Критеріальні ознаки фінансової стабільності банківської системи / Коваленко В. В. // Міжнародна банківська конкуренція: Теорія і практика : [зб. тез доповідей III Міжнар. наук.-практ. конф. (15-16 травня 2008 р.)]. – Суми, 2008. – С. 51–53.

56. Коваленко В. В. Методичні підходи до діагностики і моніторингу фінансової стійкості банківської системи / В. В. Коваленко // Актуальні проблеми економіки. – 2006. – № 11(65). – С. 193–200.

57. Коваленко В. В. Науково-методологічні основи фінансової стабільності банківської системи та індикатори її оцінки / В. В. Коваленко // Фінанси України. – 2008. – № 7. – С. 111–121.

58. Ковзанадзе И. Реструктуризация банковских систем: стратегия и тактика преодоления системных кризисов // Финансы. – 2003. – № 3. – С. 16–24.

59. Ковзанадзе И. Системные банковские кризисы в условиях финансовой глобализации / И. Ковзанадзе // Вопросы экономики. – 2002. – № 8 – С. 89–95.

60. Кокшаров А. Каким будет новый кризис / А. Кокшаров // Эксперт. – 2009. – № 1. – С. 16–21.

61. Копилук Н. Ю. Організаційно-економічний механізм реорганізації банків в умовах наростання кризових явищ / Н. Ю. Копилук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 11(114). – С. 101–106.

62. Корзов Е. Модель выявления и предсказания банковского кризиса (зарубежный и российский опыт) / Е. Корзов // Международные банковские операции. – 2004. – № 3. – С. 24–31.

63. Корнилюк Роман: «Банківська паніка: уроки та наслідки». Укррудпром. Режим доступу:

http://www.ukrrudprom.ua/digest/Bankvska_panka_uroki_ta_nasldki.html

64. Криворотов Д. Концептуальные вопросы организации антикризисного планирования в центральном банке / Денис Криворотов. – Банкаўскі веснік. – 2009. – № 2. – С. 14–20.

65. Криклій А. С. Причини виникнення світових фінансових криз: історичні наслідки та досвід їх подолання / А. С. Криклій, М. О. Боровікова // Економіка та держава. – 2009. – № 4. – С. 8–11.
66. Круш П. В. Антикризова політика національних держав: загальне і особливе / П. В. Круш // Економіка та держава. – 2009. – № 6. – С. 15–17.
67. Кулагин П. И. Финансово-экономическая политика в условиях кризиса 1997–1998 гг. Опыт России и Чехии : Материалы ситуационного анализа РАН «Макроэкономическая и финансовая политика в кризисных ситуациях: мировой опыт и российская действительность» / П. И. Кулагин. – М.: АОЗТ «Эпикон», 2001. – 342 с.
68. Куриляк О. Чи співмірна паніка з дійсністю? / О. Куриляк // Новий економіст України. – 2008. – № 2. – С. 18–24.
69. Курс на відновлення країни Президента К. Бакієва [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://www.president.kg>
70. Лернер Ю. И. Оценка финансовой устойчивости банковской структуры / Ю. И. Лернер // Вісник економічної науки України. – 2010. – № 2. – С. 69–73.
71. Ліквідність банківської системи України: науково-аналітичні матеріали. – Вип. 12 / [В. І. Міщенко, А. В. Сомик, С. О. Шульга, А. П. Кулінець]. – К. : Національний банк України; Центр наукових досліджень, 2008. – 180 с.
72. Масленников В. В. Факторы развития национальных банковских систем / В. В. Масленников. – СПб: Изд-во СПбГУЭФ, 2000. – 457 с.
73. Матросова Л. Н. Світова фінансова криза та її вплив на економіку України // Вісник економічної науки України. – 2009. – № 1. – С. 122–124.
74. Минаев С. В. Восточноазиатский финансовый кризис: Научно-аналитический обзор // Восточная Азия на пороге 21 века. – М.: ИНИОН РАН, 2000. – С. 63–129.

75. Мировой финансовый кризис: способы преодоления [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.rcb.ru/crisis/16466>

76. Михайлов Л. Проблемы посткризисной адаптации банковской системы [Электронный ресурс] / Михайлов Л. – Режим доступа: www.iet.ru/usaid/bankadaptation.htm

77. Міщенко В. І. Методологічні засади запровадження макропруденційного нагляду / В. І. Міщенко, А. О. Крилова // Економіка та держава. – 2010. – № 12. – С. 161–163.

78. Міщенко В. І. Основні напрями забезпечення стабільності фінансового сектору України в контексті глобалізаційних процесів / Міщенко В. І., Міщенко С. В. // Фінанси України. – 2008. – № 5. – С. 56–69.

79. Міщенко С. В. Вплив фінансової кризи на реалізацію грошово-кредитної політики центральних банків / С. В. Міщенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 9(99). – С. 209–218.

80. Мовсесян А. Г. Современные тенденции развития мировой финансовой системы / А. Г. Мовсесян // Банковское дело в Москве. – 2004. – № 10. – С. 44–58.

81. Моїсєєв С. Якими будуть нові «Базельські стандарти» нагляду / С. Моїсєєв // Фінансовий ринок України. – 2010. – № 1(75). – С. 26.

82. Монетарний огляд грошово-кредитного ринку // Фінансовий ринок України. – 2009. – № 6(68). – С. 7–10.

83. Назарова Е. В. Антикризисное управление кредитными организациями: учебно-практическое пособие. – М. : Изд. центр ЕАОИ, 2007. – 237 с. – ISBN 978-5-374-00066-5.

84. Науменкова С. Проблеми підтримки фінансового сектору в умовах світової кризи / Світлана Науменкова // Вісник НБУ. – 2009. – № 6. – С. 12–18.

85. Некипелов А. Д. Последствия глобализации в финансовой сфере : Материалы ситуационного анализа РАН «Макроэкономическая и финансовая политика в кризисных ситуациях: мировой опыт и российская действительность» / А. Д. Некипелов. – М.: АОЗТ «Эпикон», 2001.

86. Нечаєв Ю. В. Діалектика сучасних фінансів, світова криза та криза в Україні / Ю. В. Нечаєв // Економіка та держава. – 2009. – № 12. – С. 7–13.

87. Новиков В. М. Банковские системы: опыт реструктурирования кредитных организаций в странах Западной Европы и Америки // Информационно-аналитические материалы ЦБ РФ. – 1998. – Вып. 4 (24). – М.: ЦБ РФ, 1998. – 100 с.

88. Новиков В. Банковское реструктурирование. Из опыта Испании / В. Новиков // Банковское дело в Москве. – 1998. – № 6(45). – С. 58–61.

89. Олешко А. А. Антикризові програми і плани національних господарств: особливості реалізації та перші результати / А. А. Олешко // Економіка та держава. – 2010. – № 1. – С. 23–27.

90. Паливода К. В. Світова криза в інвестиційному секторі, її причини та механізми попередження / К. В. Паливода // Актуальні проблеми економіки України. – 2009. – № 7(97). – С. 35–49.

91. Пахомов Ю. Мировой финансовый кризис: цивилизационные истоки / Ю. Пахомов, С. Пахомов // Экономист. – 2009. – № 2. – С. 37–42.

92. Петик Л. О. Аналіз інтеграційних процесів у банківській системі України в умовах глобалізації фінансових ринків / Петик Л. О. // Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Розвиток банківської системи України як основа реалізації стратегії економічного зростання», м. Тернопіль: ТНЕУ, 2007.- С.68-71.

93. Петик Л. О. Банківська криза в Україні: причини виникнення / Любов Петик // Збірник тез доповідей Сьомої Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених «Економічний і соціальний розвиток України в ХХІ столітті: національна ідентичність та тенденції глобалізації», Тернопіль, 25-26 лютого 2010 р.: у 2 ч. Ч. 2. – Тернопіль: ТНЕУ, 2010. – С. 172–174.

94. Петик Л. О. Банківська система України в умовах кризи /Л. О. Петик // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України : зб. наук.-техн. праць. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.3. – С. 199–206.

95. Петик Л. О. Банківські кризи: теоретичний аспект / Петик Л. О. // Збірник тез доповідей за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції «Фінансові механізми активізації підприємництва в Україні», 29-30 жовтня 2009 р. – Львів : ЛДФА, 2009. – С. 257–261.

96. Петик Л. О. Банківські кризи: теоретичний аспект / Петик Л. О., Федорова С. В. // Вісник Львівської державної фінансової академії. – 2009. – № 17. – С. 135–141.

97. Петик Л. О. Вплив процесів глобалізації на розвиток фінансово-кредитної системи / Любов Петик // Тези доповідей IV Всеукраїнської науково-практичної конференції аспірантів та молодих вчених «Розвиток фінансово-кредитної системи України: здобутки, проблеми, перспективи», м. Львів, 23-24 жовтня 2008 р. – Львів: ЛІБС УБС НБУ, 2008. – С. 54–56.

98. Петик Л. О. Конвергенція страхових організацій та банків в Україні: передумови та переваги / Петик Л. О. // Тези доповідей IV Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми розвитку фінансової системи України в умовах євроінтеграції», 19-20 жовтня 2007 р. – Львів: ЛДФА, 2007. – С. 232–233.

99. Петик Л. О. Кризи банківської системи: характеристики та критерії класифікації / Л. О. Петик, С. В. Федорова // Науковий вісник Національного лісотехнічного університету України: зб. наук.-техн. пр. – Львів: РВВ НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.2. – С. 225–231.

100. Петик Л. О. Передумови та переваги інтеграційних процесів у фінансово-кредитній сфері / Петик Л. О. // Матеріали Міжвузівської наукової студентсько-аспірантської конференції «Перспективні напрямки реформування фінансової системи України». – Львів: ЛДФА, 2006. – С. 84–88.

101. Петик Л. О. Проблеми підвищення рівня капіталізації банківської системи України в умовах фінансової кризи / Петик Л. О. // Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції «Конкурентоспроможність в умовах глобалізації: реалії, проблеми та перспективи», 3-4 червня 2010 р. / Житомирська філія Київського інституту бізнесу та технологій. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2010. – С. 106–108.

102. Петик Л. О. Фінансова глобалізація: ризики для України / Петик Л. О. // Перспективні напрями реформування фінансової системи України : зб. тез наук. доп. за матеріалами XI Міжвуз. студент.-аспірант. конф., 21 листопада 2008 р.: у 2 ч. Ч. 1. – Львів: ЛДФА, 2008. – С. 79–82.

103. Петрик О. І. Система індикаторів стабільності фінансової системи / О. І. Петрик // Економіка та держава. – 2010. – № 12. – С. 176–179.

104. Пила В. І. Управління капіталізацією банків в умовах фінансової нестабільності / В. І. Пила, О. І. Копилук // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 9(112). – С. 3–7.

105. Підвисоцький Р. Валерій Геєць: «Каталізатором фінансової кризи в Україні була світова криза, але значна частина передумов має внутрішнє походження»: нотатки з лекції / Р. Підвисоцький // Вісник НБУ. – 2009. – № 2. – С. 16–18.

106. Пискунов А. Д. Оценка механизмов накопления кризисного потенциала в российском финансовом секторе / А. Д. Пискунов // Проблемы прогнозирования. – 2003. – № 2. – С. 51–66.

107. План первоочередных мероприятий по либерализации условий осуществления экономической деятельности в 2009 г. в Белоруссии [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.economy.gov.by>

108. План совместных действий Правительства Казахстана, Национального банка Республики Казахстан и Агентства Республики Казахстан по регулированию и надзору за финансовыми рынками по стабилизации экономики и финансовой системы на 2009–2010 гг. [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.rfsa.gov.kz>

109. Показатели финансовой стабильности: руководство по составлению. – Вашингтон: МВФ, 2007 [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.bank.gov.ua/FSI/index.htm>

110. Поляченко А. В. Світова іпотечна криза / А. В. Поляченко, В. К. Паливода, П. І. Гайдучський. – К.: Знання, 2008. – 427 с.

111. Принципи належної практики та нагляду стрес-тестування в умовах фінансової кризи // Фінансовий ринок України. – 2009. – № 6(68). – С. 25–28.

112. Про банки і банківську діяльність: Закон України із змінами і доповненнями від 07.12.2000 р. № 2121-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.rada.gov.ua>

113. Проблеми української економіки: внутрішні суперечності чи результат світової фінансової кризи: Аналітична доповідь НІСД [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.niss.gov.ua>

114. Проблеми управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: монографія / Кириченко О. А., Сідак В. С. та ін. – К.: Університет «Крок», 2008. – 403 с.

115. Проблемні кредити продовжують рости [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.epravda.com.ua/news/2010/07/21/242324/>

116. Про валютні інтервенції Національного банку України на міжбанківському валютному ринку України до кінця грудня 2008 р. : постанова правління НБУ від 18.12.2008 р. № 436 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

117. Про валютні інтервенції Національного банку України на міжбанківському валютному ринку України в січні 2009 р. : постанова правління НБУ від 14.01.2009 р. № 12 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

118. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо особливостей проведення заходів з фінансового оздоровлення банків : проект Закону України [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://gska2.rada.gov.ua>

119. Програма діяльності Кабінету Міністрів України «Подолання впливу світової фінансово-економічної кризи та поступальний розвиток» [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.rada.gov.ua>

120. Программа антикризисных мер правительства Российской Федерации на 2009 год [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.premier.gov.ru>

121. Про запровадження Національним банком України валютних аукціонів : постанова правління НБУ від 29.12.2008 р. № 469 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

122. Про затвердження Положення про регулювання Національним банком України ліквідності банків України : постанова Національного банку України від 30.04.2009 р. № 259 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

123. Про затвердження Порядку участі держави у капіталізації банків: постанова Кабінету Міністрів України від 04.11.2008 р. № 241 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.kmu.gov.ua>

124. Про здійснення діагностичного обстеження банків 2, 3 і 4 груп: постанова правління Національного банку України від 19.02.2009 р. № 80 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

125. Про капіталізацію акціонерного комерційного банку «Київ»: постанова Кабінету Міністрів України від 10.06.2009 р. № 566 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.kmu.gov.ua>

126. Про капіталізацію відкритого акціонерного товариства «Акціонерний банк «Укргазбанк» : постанова Кабінету Міністрів України від 10.06.2009 р. № 567 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.kmu.gov.ua>

127. Про капіталізацію відкритого акціонерного товариства «Родовід Банк»: постанова Кабінету Міністрів України від 10.06.2009 р. № 580 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.kmu.gov.ua>

128. Про невідкладні заходи з посилення фінансово-бюджетної дисципліни та мінімізації негативного впливу світової фінансової кризи на економіку України: рішення РНБО // Офіційний вісник Президента України від 05.11.2008 р. – 2008. – № 44. – С. 28–1240.

129. Про особливості реорганізації банків за рішенням їх власників: положення НБУ, затверджене постановою правління Національного банку України від 18.11.2009 р. № 683 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

130. Про першочергові заходи щодо запобігання негативних наслідків фінансової кризи та про внесення змін до деяких законодавчих актів України: Закон України // Голос України. – № 211. – 2008. – 5 листопада.

131. Про порядок регулювання діяльності банків в Україні : інструкція, затв. постановою правління НБУ № 386 від 28.08.2001 р. (зі змінами, затв. постановою правління НБУ № 273 від 09.06.2010 р.) [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

132. Про порядок рефінансування банків в період фінансово-економічної кризи : постанова КМУ № 44// Урядовий кур'єр. – 2009. – № 18.

133. Про схвалення Методичних рекомендацій про порядок реорганізації, реструктуризації комерційних банків: постанова правління Національного банку України від 09.10.2000 р. № 395 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

<http://www.nbuv.gov.ua>

134. Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб : Закон України від 20.09.2001 № 2740-III // Відомості Верховної Ради. – 2002. – № 5. – Ст. 30.

135. Реверчук Н. Й. Банківські кризи: сутність, ознаки, види та методи подолання / Н. Й. Реверчук, А. О. Ковалюк // Регіональна економіка. – 2008. – № 4. – С. 87–96.

136. Реструктуризация кредитных организаций в зарубежных странах : учебник / под ред. А. Г. Грязновой, М. А. Федотова, В. М. Новикова. – М.: Финансы и статистика, 2000. – 487 с.

137. Римар О. Г. Антикризіві програми розвинутих країн світу та заходи по виходу з кризи в Україні / О. Г. Римар // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 1 (104). – С. 9–13.

138. Риски финансового кризиса в России: факторы, сценарии и политика противодействия: Национальный доклад. – М.: Финакадемия, 2008. – 96 с.

139. Родзинський А. Як звільнитися від боргів перед банками / А. Родзинський // Економічна правда. – 2009. – 2 березня.

140. Рудый К. В. Финансовые кризисы: теория, история, политика / Рудый К. В. – М.: Новое знание, 2003. – 398 с.

141. Румянцева Е. Е. Новая экономическая энциклопедия / Е. Е. Румянцева. – 2-е изд. – М.: ИНФРА-М, 2006. – 810 с.

142. Рыкова И. Н. Кризисы ликвидности: опыт зарубежных стран / Рыкова И. Н., Фисенко Н. В. // Финансы и кредит. – 2007. – № 45. – С. 71–82.

143. Самые серьезные финансовые кризисы в мире. ИНФОграфика [Электронный ресурс]. – Режим доступа:

<http://www.rian.ru/infografika/20081002/151815651-ig.html>

144. Сапір Ж. Глобальні фінанси у кризі: попередня оцінка кризи й того, як ми в неї потрапили. /Ж. Сапір // Економіка і прогнозування. – 2008. – № 4. – С. 7–26.

145. Сапір Ж. Наскільки важко, наскільки довго (Спроба прогнозування глибини та тривалості кризи) / Ж. Сапір // Економіка України. – 2008. – № 10. – С. 73–94.

146. Седин А. И. Государственное регулирование слияния и поглощения банков / А. И. Седин // Бизнес и банки. – 2003. – № 12(646). – С. 11–14.

147. Сембер С. В. Теоретико-методичні підходи до розрахунку показників фінансової стабільності та стабільності банківської системи [Електронний ресурс] / Сембер С. В., Чубар О. Г., Осташ С. В. – Режим доступу:

http://www.nbuuv.gov.ua/portal/natural/Nvuu/Ekon/2009_27/statti/4_1.htm

148. Сивульський М. І. Національні особливості фінансової кризи / М. І. Сивульський // Фінанси України. – 2009. – № 7. – С. 3–19.

149. Современные циклы и кризисы / ред. колл. А. М. Румянцев и др. – М.: Мысль, 2004. – 471 с.

150. Сомик А. В. Умови середовища реалізації грошово-кредитної політики в Україні / Сомик А. В. // Фінанси України. – 2009. – № 6. – С. 39–52.

151. Стельмах В. С. Монетарна політика НБУ: сучасний стан та перспективи змін. – К.: ЦНД НБУ, УБС НБУ, 2009. – 404 с.

152. Степаненко А. Деякі аспекти антикризового управління банківською системою / Степаненко А. // Вісник КНТЕУ. – 2008. – № 3. – С. 77–84.

153. Страны СНГ и мировой кризис: общие проблемы и разные подходы: Аналитический доклад. – М.: ФБК, 2009. – 28 с.

154. Тавасиев А. М. Антикризисное управление кредитными организациями / Тавасиев А. М. – М.: Юнити-Дана, 2006. – 480 с.

155. Уманців Ю. М. Глобальні фінансові виклики: світовий досвід та українські реалії / Ю. М. Уманців // Фінанси України. – 2009. – № 1. – С. 73–85.

156. Федоренко В. М. Денежное обращение и кредит капиталистических стран / В. М. Федоренко. – К. : Вища школа, 1982. – 312 с.

157. ПАТ «УКРЕКСІМБАНК» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://eximb.com/ukr/personal/>

158. ПАТ «МАРФІН БАНК» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://marfinbank.ua/>